

YAŞ SEBZE VE MEYVE TİCARETİNİN DÜZENLENMESİ
VE TOPTANCI HALLERİ HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAME

Kanun Hük.Kar.nin Tarihi : 24/6/1995, No : 552
Yetki Kanununun Tarihi : 8/6/1995, No : 4113
Yayımlandığı R.G.Tarihi : 27/6/1995, No : 22326
V.Tertip Düsturun Cildi : 34 Sh :

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Tanımlar

Amaç

Madde 1 – Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, yaş sebze ve meyve ticaretinin kalite, standart ve sağlık kurallarına uygun olarak serbest rekabet sistemi içerisinde yapılmasını sağlamak, üretici ve tüketiciler ile yaş sebze ve meyve ticaretini meslek edinenlerin çıkarlarını dengeli ve eşit şekilde korumak ve toptancı hallerini modern ve çağdaş bir alt yapı sistemine kavuşturmasıdır.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun Hükmünde Kararname, yaş sebze ve meyvelerin her ne şekilde olursa olsun alımı, satımı ve devri ile toptancı halleri ve pazar yerlerinin kuruluş, işleyiş, yönetim ve denetimlerine ilişkin esasları ve Bakanlıklarla belediyelerin bu konularla ilgili görev ve yetkilerini kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – Bu Kanun Hükmünde Kararnamede geçen;

- a) Bakanlık : Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nı,
b) Toptancı hal : Yaş sebze ve meyvelerin toptan alımı ve satımının yapıldığı yerleri,
c) Üretici : Ticaret konusu her türlü yaş sebze ve meyveyi üretenleri,
d) Komisyoncu : Toptancı halde yaş sebze ve meyvelerin toptan satışı amacıyla kendi adına, müvekkili hesabına komisyon esaslı üzerinden çalışan, kendilerine işyeri tahsis edilen meslek mensuplarını,
e) Mal : Ticaret konusu her türlü yaş sebze ve meyveyi,
f) Semt pazarı : Her türlü yaş sebze ve meyvelerin üretici olmayanlar tarafından perakende satışının yapıldığı, belediyeler tarafından kurulan yerleri,
g) Üretici pazarı : Her türlü yaş sebze ve meyvelerin üreticilerince perakende satışının yapıldığı, belediyelerce kurulan yerleri,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Toptancı Halleri ve Pazar Yerlerinin Kuruluşu ve Çalışma Esasları

Kuruluş

Madde 4 – (Değişik: 5/5/2007-5652/1 md.)

Toptancı halleri; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, büyükşehir belediye sınırları içinde büyükşehir belediyeleri tarafından açılır veya açılmasına ruhsat verilir.

Gerçek ve tüzel kişiler tarafından toptan ve perakende halleri açılması belediyelerin iznine tâbidir.

Toptancı hallerinin kuruluşuna ilişkin usûl ve esaslar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının çıkaracağı bir yönetmelikle düzenlenir.

Toptancı Halde Satış Zorunluluğu

Madde 5 – Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde malların toptan alım ve satımı toptancı hallerde yapılır. Malların toptancı hal dışında toptan alım ve satımı yapılamaz.

(Değişik : 11/6/1998 - 4367/1 md.) Malların belediye sınırları veya mücavir alanlar içerisinde perakende olarak satışını yapanlar, bunların toptancı halden satın alındığını belgelemek zorundadırlar.

Malların taşıyan nakliyeciler ya da ambar sahipleri de malların toptancı halde satış zorunluluğundan mal sahibi ile birlikte müteselsilen sorumludurlar.

(Ek : 11/6/1998 - 4367/1 md.) Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine aykırı eylemleri tespit edilen nakliyeciler ve ambar sahiplerinin tasarrufu altındaki hertürlü nakil vasıtaları, trafik ruhsatnameleri alıkonarak toptancı hal müdürlüklerince yedi, hakem kurulu kararıyla onbeş gün süreyle parka çekilmek suretiyle faaliyetten men edilir. Eylemin tekrarı halinde bu süreler iki katı olarak uygulanır. Bu araçlarda bulunan mallar hakkında 17 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre işlem yapılır.

Belediyeler, malların belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde toptan alım ve satımlarının münhasıran toptancı hallerde yapılmasını sağlamak amacıyla gerekli her türlü önlemi almakla görevli ve yükümlüdürler. ⁽¹⁾

Üretici Birlikleri

Madde 6 – Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanmasında, 15/5/1957 tarihli ve 6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu uyarınca kurulmuş Ziraat odalarına kayıtlı üreticilerce kurulan en az 50 ortaklı kooperatifler ve üst kuruluşları üretici birlikleri olarak isimlendirilir.

Malların üretici birliklerinden satın alınarak perakende satışa sunulduğunun belgelenmesi halinde, 5 inci madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, üretici birliklerinin hal dışındaki bu tür satışlarının, gerçek usulde vergi mükellefi olan perakende mal satanlara yapılmış olması zorunludur.

Üretici birlikleri, bu tür satışlarda, satış işleminin yapıldığı günü izleyen iş günü sonuna kadar satılan malın cins, miktar ve fiyatını en yakın toptancı hal'e bildirmek ve kayıt ettirmek zorundadırlar.

(1) Bu fıkra, 11/6/1998 tarih ve 4367 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle beşinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

Bakanlık, üçüncü fıkra uyarınca yapılacak toptan mal satışlarında, üretici birliklerini, bunların taşınması gereken asgari nitelikleri, ilgilendirilecekleri toptancı hali ve belediyeyi ve bu tür satışların tabi olacağı usul ve esaslar ile ilgililerin sorumluluklarını, İçişleri Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri

Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin görüşlerini alarak tesbit ve ilana yetkilidir.

İhracat

Madde 7 – İhracata konu mallar 5 inci madde hükmüne tabi değildir.

Bu amaçla satın alınan malların fiilen ihraç edilmemesi halinde, 5 inci madde hükmü bu mallar hakkında da uygulanır.

Bölgenin ihracat potansiyelinin ve sebze ve meyve piyasasına ilişkin arz ve talep derinliği ile fiyatlarının sağlıklı olarak belirlenmesi için ilgili ihracatçı birliği ile hal müdürlükleri arasında bilgi alışverişi ve iletişim sağlanması konusunda gerekli işbirliği yapılır.

Satıcılar

Madde 8 – (Değişik birinci fıkra : 11/6/1998 - 4367/2 md.) Toptancı hallerde satışlar; üreticiler, üretici birlikleri, komisyoncular ile kendi nam ve hesaplarına olmak üzere yaş sebze ve meyvetoptan ticareti ile iştiğal eden gerçek ve tüzelkişiler tarafından yapılır.

Birinci fıkrada sayılan kişi veya kuruluşların toptancı hal içerisinde kendi aralarında mal almaları, satmaları ve devretmeleri yasaktır. Tüm satışlar hal dışına yapılır.

(Ek : 11/6/1998 - 4367/2 md.) Birinci fıkrada sayılan kişi ve kuruluşların yaptıkları satışlarda fatura düzenlememeleri veya eksik fatura düzenlemeleri halinde mal bedelinin % 25'i oranında belediye payı tahsil olunur. Eylemin tekrarı halinde, ayrıca, 21 inci maddeye göre yapılmış bulunan işyeri tahsisi belediye encümenince iptal edilir.

Alıcılar

Madde 9 – Hiçbir ayırım yapılmaksızın bütün gerçek ve tüzel kişiler; en az sandık, kasa ve çuval gibi o mala ait asgari toptan satış birimini talep etmek kaydıyla toptancı hallerden mal satın alabilirler.

Malın Tesellümü, Komisyoncunun Özen ve Geri Ödeme Borcu

Madde 10 – Komisyoncular, kendilerine satılmak üzere getirilen veya gönderilen malları mücbir sebepler dışında teslim almaktan kaçınmazlar.

Komisyoncular; teslim aldıkları malları cins ve doğal özelliklerine göre özenle korumak, üreticinin ve kendisinin çıkarlarını eşit şekilde gözeterek malları satışa sunmak ve kanuni kesintileri satış bedelinden düşüdükten sonra mal bedelini satış tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde üreticiye ödemek zorundadırlar.

Toptancı hallerde mal satan üretici birlikleri komisyonculuk yapamayacakları gibi komisyoncular da malların mülkiyetine sahip olmak üzere ticari muamele yapamazlar.

Serbest Rekabet Şartlarının Korunması

Madde 11 – Toptancı hallerde fiyatların, malların arz ve talebine bağlı olarak serbest rekabet şartlarına göre oluşması esastır.

Toptancı hallerde malların pazarlık usulü ile satış esas olmakla birlikte, açık artırma yoluyla da satış yapılması mümkündür.

Üretici ve tüketicilerin haklarının korunması ve yaş sebze ve meyve piyasasında açıklığın sağlanması amacıyla, toptancı hallerde alım satım konu olan malların cins, miktar ve fiyatları hal müdürlüğüne kayda alınarak uygun araçlarla ilan edilir.

Standardizasyon

Madde 12 – Toptan ticarete konu olan ve toptancı hallerde işlem gören mallara ilişkin standartlar, Bakanlığın uygun görüşü alınarak ilgili mevzuatı çerçevesinde hazırlanıp mecburi uygulamaya konulabilir.

Semt Pazarları

Madde 13 – Belediyeler, semt pazarlarında malların sağlık kurallarına uygun olarak satışa sunulmasını sağlayıcı satış yeri, çevre ve alt yapı gibi düzenlemeleri yapmakla ve tüketicinin korunmasına yönelik tedbirleri almakla görevlidirler.

Üretici Pazarları

Madde 14 – Üreticiler, belediyelerce belirlenen miktarları aşmamak kaydıyla ürettikleri malları üretici pazarlarında toptancı hale giriş zorunluluğu aranmaksızın doğrudan tüketicilere satabilirler.

Belediyeler, o mahalde semt pazarının kurulduğu günlerle aynı olmamak şartıyla üretici pazarının kuruluş gününü tayin etmekle ve bu pazarlarda malını satışa sunacak üreticilerde aranacak asgari nitelikleri belirlemekle görevli ve yetkilidirler.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Komisyon Oranı, Belediye ve İşletme Payı

Kanuni Kesintiler

Madde 15 – Toptancı hallerde satışa sunulmak üzere komisyonculara teslim edilen malların satış bedelinden kanuni kesintiler dışında başka bir kesinti yapılmaması esastır.

Komisyon Oranı

Madde 16 – (Değişik : 11/6/1998 - 4367/3 md.)

Toptancı hallerde faaliyet gösteren komisyoncuların satış bedeli üzerinden alacakları komisyon artına taraflarca serbestçe tespit edilir.

Gerekli görülmesi halinde komisyon oranının tavanı Bakanlıkça belirlenir.

Belediye ve İşletme Payı

Madde 17 – (Değişik birinci fıkrası : 11/6/1998 - 4367/4 md.) Toptancı hallerde satılan malların toptan satış bedelinin % 2'sini geçmemek şartıyla belediye meclislerince düzenlenecek tarifeye göre belediye payı tahsil edilir. Bu şekilde tahsil edilen paylardan en az % 10'u, izleyen yıl belediye bütçesine toptancı hal ihtiyaçları için harcanmak üzere ödenek olarak konur ve yalnız bu amaçla harcanır.

Gerçek ve tüzel kişilerce kurulacak özel toptancı hallerde malların satış bedelinin % 2'sini geçmemek üzere birinci fıkrada belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenen belediye payı, işletme payı olarak hal işletmecisi tarafından tahsil olunur ve bunun yarısı belediye payı olarak ilgili belediyeye ödenir.

(Değişik üçüncü fıkrası: 5/5/2007-5652/2 md.) Üretildiği il veya ilçe dışına sevk edilen mallar satışa sunulacağı yer haline girer ve bunlardan alınacak belediye payı, malın satışa sunulduğu yer belediyesince tahsil edilir. Malın sevkiyatında, sevk veya taşıma irsaliyesi veya ziraat odası kaydı belgelerinden birinin bulunması ve kontroller sırasında ibrazı zorunludur. Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde toptancı hal dışında malların toptan veya her ne şekilde olursa olsun toptancı halden satın alınmadan perakende satışa sunulduğunun tespiti halinde, malların toptancı hale girişi sağlanarak hal müdürlüğüne açık artırma ile satışı yapılır veya yaptırılır. Bu durumda belediye veya işletme payı yüzde yirmibeş olarak uygulanır.

(Değişik : 11/6/1998 - 4367/4 md.) Üçüncü fıkrası çerçevesinde görevlilerce yakalanan malların hal müdürlüğüne satılarak elde edilen hasılatından alınacak belediye payının yarısı malları yakalayan görevliler arasında eşit oranda ödül olarak dağıtılır.

(Değişik : 11/6/1998 - 4367/4 md.) Hal müdürlüğü, üçüncü fıkraya göre malın hale girişi

ve satışı ile ilgili olarak yapılacak işlemleri hakem kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde düzenlemeye yetkili ve görevlidir. Belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde toptan veya perakende mal satmak üzere münhasıran fatura veya müstahsil makbuzu ile üreticilerden mal satın alanlar satış işlemine başlamadan önce bunları fatura veya müstahsil makbuzu örnekleriyle toptancı hal müdürlüklerine bildirmek zorundadırlar. Bu durumda malların toptancı hale girişi yapılmaz ve fatura veya müstahsil makbuzunda gösterilen bedel üzerinden % 15 oranında belediye payı tahsil olunur. Bildirim yükümlülüğünün ilgililerce yerine getirilmemesi veya miktar ve değer yönünden gerçeğe aykırı bildirimde bulunulması hallerinde, belediye payı malların hakem kurullarınca tespit edilecek gerçek değer ve miktarları üzerinden % 30 oranında uygulanır.

Gelir Vergisi Tevkifatı

Madde 18 – Üretici birliklerine veya toptancı hallerinde satılan zirai ürün bedelleri üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 11 numaralı bendi uyarınca yapılacak vergi tevkifat oranı, ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınan zirai ürün bedelleri üzerinden yapılan tevkifat oranı olarak uygulanır.

Bakanlar Kurulu bu oranı, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde belirtilen yetki sınırları içinde farklılaştırmaya veya üretici birlikleri ve toptancı hallerinde yapılan satışlara göre ayrı ayrı belirlemeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Toptancı Hallerin Yönetimi

Hal Müdürlüğü ve Hal Personeli

Madde 19 – (Değişik birinci fıkra : 11/6/1998 - 4367/5 md.) Toptancı haller hal müdürü ve yeterli sayıda personelden oluşan hal müdürlüğü tarafından yönetilir. Belediyelerce, münhasıran toptancı hal veya bu çerçevedeki denetim hizmetlerinin yerine getirilmesinde istihdam edilmek üzere toptancı hal müdürüne bağlı toptancı hal zabıtası görevlendirilir. Hal zabıtası olarak görevlendirilecek personelin sayısı, çalışma usul ve esasları ile bu konudaki diğer hususlar, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça kararlaştırılır.

Özel toptancı hallerde hal müdürü ve diğer personel hal işletmecisi tarafından istihdam olunur ve bu hallerde ilgili belediyece hal müdürlüğü nezdinde bir denetim birimi kurulur.

(Değişik : 11/6/1998 - 4367/5 md.) Hal müdürünün ziraat, ekonomi, tarım ekonomisi, gıda mühendisliği, işletme ve pazarlama konularından birinde dört yıllık yükseköğrenim görmüş olması, konusu ile ilgili en az beş yıllık tecrübeye sahip bulunması ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerindeki şartları taşıması zorunludur.

Özel toptancı hal işletmecileri ile buralarda istihdam olunan personel, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Bunlar, suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden ve özellikle toptancı hale ait para ve mallar ile her türlü evrak, tutanak, rapor, defter ve diğer belgeler üzerinde işledikleri suçlardan dolayı devlet memurları gibi ceza görürler.

Hallerin yönetim ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar ile hallerde tutulacak defter, belge ve kayıtlar İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Hakem Kurulu

Madde 20 – (Değişik birinci fıkra : 11/6/1998 - 4367/6 md.) Toptancı hallerde bu Kanun Hükmünde Kararname ile kendisine verilmiş bulunan görev ve yetkileri kullanmak, ortaya çıkan anlaşmazlıkları çözümlenmek ve kendisine intikal eden konularda görüş bildirmek üzere bir hakem kurulu oluşturulur.

Başkanlığı, Sanayi ve Ticaret İl Müdürü veya görevlendireceği bir memur tarafından yürütülen hakem kurulu; belediye encümenince hal müdürü dışında konunun uzmanı belediye

personeli arasından görevlendirilecek bir üye, o yer ziraat odasının görevlendireceği bir üye, o yer ticaret odasından görevlendirilecek bir üye, halde faaliyet gösteren komisyoncuların oluşturduğu dernek veya odaların kendi aralarından iki yıl için seçecekleri bir üye ve o yerde en fazla üyeye sahip tüketici örgütünün görevlendireceği bir üye olmak üzere altı kişiden oluşur. Özel toptancı hallerde hakem kurulunda hal işletmecisi veya temsilcisi de üye olarak bulunur.

Hakem kurulunun o yerde ilgili kuruluşun bulunmamasından kaynaklanan noksan üyelikleri belediye encümenince re'sen doldurulur.

Hakem kurulu kararlarına taraflar 3 gün içinde itiraz edebilirler. İtiraz üzerine anlaşmazlık konusu, hakem kurulunda yeniden görüşülür. Hakem kurulunun ikinci kararına da itirazın devamı halinde anlaşmazlık konusu belediye encümeninde görüşülerek sonuçlandırılır.

(Değişik : 11/6/1998 - 4367/6 md.) Hakem kurulunun görevleri, yetkileri, seçimi, çalışma usul ve esasları, kurul üyelerine belediye bütçesinden ödenecek huzur haklarının parasal miktarı ile kurulun karar verme ve kurul kararlarına karşı yapılacak itirazların şekil ve sürelerine ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

(Ek : 11/6/1998 - 4367/6 md.) Belediyeler, hal müdürlüğü nezdinde hakem kurullarına uygun bir çalışma yeri ve ihtiyaç duyulan malzeme ve demirbaşları sağlamakla yükümlüdürler.

Kiralama, satış ve tahsis⁽¹⁾

Madde 21 – (Değişik: 5/5/2007-5652/3 md.)

Belediyeler toptancı hallerini tahsis yoluyla işletebilecekleri gibi kiralama veya satış yoluyla da işletir veya işletirir.

İşyerlerinin kiralınması veya satılmasına ilişkin işlemler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Toptancı hallerinde bulunan işyerlerinin yüzde onu üretici birliklerine kontenjan olarak ayrılır ve Ankara, İstanbul ve İzmir Büyükşehir belediyesi sınırlarındaki haller hariç, halin bulunduğu il sınırlarındaki üretici birlikleri arasında yapılacak ihale ile kiraya verilir. Üretici birliklerine kiralanmış işyerlerinin herhangi bir nedenle boşalması durumunda, toptancı halinde işyeri bulunmayan diğer üretici birliklerine tahsis yapılır. Üretici birliklerine ayrılan işyeri sayısı kadar talep olmaması halinde, diğer talep sahiplerine kiralama yapılabilir.

(1) Bu madde başlığı "Tahsis" iken, 5/5/2007 tarihli ve 5652 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Toptancı hallerinde bulunan işyerlerinin kiralınması veya satılması durumunda, gerçek ve tüzel kişiler en fazla bir işyeri kiralayabilir veya satın alabilir. Doğrudan veya dolaylı olarak birden fazla işyerinin aynı kişi tarafından kiralandığının veya satın alındığının tespit edilmesi durumunda, kira sözleşmesi feshedilir, satış işlemi ise iptal edilir. Ayrıca, bu kişilere belediye encümeni kararı ile 25.000 YTL idarî para cezası verilir.

Kira süresi en fazla 10 yıldır. Kira süresi sona erenler açılacak kiralama ihalelerine tekrar katılabilir. Kira bedeli her yıl aylık olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılarak uygulanır.

Toptancı hallerinin tahsis yoluyla işletilmesine karar verilmesi durumunda, tahsis ücreti, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre belediye meclisince belirlenir. Tahsisin usul ve esasları Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine ve kira sözleşmesine aykırı hareket ettikleri tespit edilenler yazılı olarak uyarılır. Tespit edilen eksiklik ve aykırılık en fazla 20 gün içinde giderilmez ise kira sözleşmeleri feshedilir.

İlgililer, sözleşmenin fesih bildiriminden itibaren işyerini 30 gün içinde tahliye etmek zorundadır. Tahliye, öngörülen sürede yapılmadığı takdirde belediye tarafından yapılır.

Kendilerine işyeri tahsis edilenlerin, yönetmelikte öngörülen şartları taşımadıkları veya sonradan kaybettiklerinin tespiti durumunda, belediye encümeni tarafından tahsisin iptaline ve haldeki işyerinden çıkarılmasına karar verilir.

İlgililer kararın tebliği tarihinden itibaren haldeki yerini 30 gün içinde tahliye etmeye mecburdur. Bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerler, belediye zabıtası tarafından tahliye edilir.

Teminat

Madde 22 – Toptancı hallerde ticari güvenin sağlanması ve tarafların haklarının korunması amacıyla toptancı halde kendilerine yer tahsis edilenlerden belediye meclislerince belirlenen miktarda nakit, banka mektubu veya devlet tahvili teminat olarak alınır.

Bu teminat, amacı dışında kullanılamaz ve haczedilemez.

Tahsisin İptali

Madde 23 – Bu Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak çıkarılacak yönetmeliklerdeki şartları taşımadıkları veya sonradan kaybettikleri tesbit olunanlar ile yönetmeliklerde gösterilen diğer hükümler gereğince tahsisleri iptal edilenlerin toptancı hallerdeki yerlerinden çıkarılmasına belediye encümenince karar verilir.

İlgililer kararın tebliği tarihinden itibaren haldeki yerlerini 30 gün içerisinde tahliye etmeye mecburdurlar. Bu süre sonunda tahliye edilmeyen yerler belediye zabıtasınca tahliye edilir.

Kamunun Aydınlatılması ve Donanım

Madde 24 – Yaş sebze ve meyvelerin üretiminin yönlendirilmesi, planlanması, toptancı hallere giriş ve çıkışların denetlenmesi amaçlarıyla malların cinsi, miktarı, kalite ve standardı, fiyatı, alıcısı ve satıcısı ve gerekli görülecek diğer bilgilerin depolanması ve halka duyurulması için hallerde yeterli kapasitede bilgisayar sistemi kurulması ve lüzumlu diğer teknik donanımın sağlanması zorunludur.

BEŞİNCİ KISIM

Denetim ve Yasaklar

Denetim

Madde 25 – Belediyeler, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidirler.

(Değişik :11/6/1998 - 4367/7 md.) Toptancı hal zabıtasının semt pazarlarının denetlenmesi yetkisi saklı kalmak kaydıyla büyükşehir teşkilatı bulunan şehirlerde bu Kanun Hükmünde Kararname gereğince toptancı hal dışında yapılacak her türlü denetim, ceza uygulama ve buna ilişkin para cezası tahsil etme yetkisi büyükşehir belediyelerine ve yetki alanları ile sınırlı kalmak kaydıyla ilçe belediyelerine aittir.

Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında denetim yapmakla görevlendirilen yetkili belediye personelinin talebi üzerine, kolluk kuvvetlerince gerekli yardım sağlanır.

Yasaklar

Madde 26 – Yaş sebze ve meyve toptan ticaretinde;

- Malın miktar veya satış değerinin üreticiye gerçeğe uygun olmayarak intikal ettirilmesi,
- Malların tip ve sınıflandırılmasını gösteren belgelerde bilerek değişiklik yapılması ve bu belgelerin kullanılması,
- Aynı kap içine değişik kalitede ve/veya üzerinde yazılı olan miktardan az mal konulması,
- Yaş sebze ve meyve piyasasında darlık yaratmak, fiyatların yükselmesine sebebiyet vermek veya fiyatların düşmesine engel olmak için malların belli ellerde toplanması, satışından kaçınılması, stok edilmesi, yok edilmesi, bu amaçla propaganda yapılması veya benzeri davranışlarda bulunulması suretiyle serbest rekabetin engellenmesi, yasaktır.

Madde 26/A – (Ek : 3/11/1995 - 4128/2 md)

Bu Kanun Hükmünde Kararname yer alan 5 inci maddenin birinci, ikinci ve üçüncü; 7 nci maddenin ikinci fıkralarına aykırı hareket edenler hakkında yüz milyon lira para cezasına, 6 nci

maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına ve 10 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket edenler hakkında otuz milyon lira para cezasına, 8 inci maddenin ikinci fıkrasına, 10 uncu maddenin üçüncü fıkrasına ve 26 ıncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerine aykırı hareket edenler hakkında kırk milyon lira para cezasına ve üç aya kadar hal dahilinde faaliyetten men'e, 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (d) bendine aykırı hareket edildiğinin hakem kurulunca tespit edilmesi halinde söz konusu kurulun önerisi ile, ilgililer hakkında iki yüz milyon lira para cezasına ve süresiz olarak hal dahilinde faaliyetten men'e belediye encümenlerince karar verilir. Yukarıda sayılan fiillerin bir yıl içerisinde tekrarı halinde para cezaları iki misli olarak uygulanır. Para cezaları belediyelerce tahsil olunur. Para cezasına ilişkin encümen kararı ilgisine tebliğ edilir, tebellüğden imtina edilmesi halinde dahi tebligat gerçekleşmiş sayılır, yedi gün içinde encümen kararına idare mahkemesi nezdinde itiraz caizdir. İtiraz idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine idare mahkemesince verilen kararlar kesindir. **(Değişik cümle : 11/6/1998 - 4367/8 md)**

Hal dahilinde faaliyetten men'e ilişkin belediye encümeni, hal hakem kurulu ve hal müdürü kararları hakkında da aynı usul uygulanır ve faaliyetten men kararı belediye görevlilerince yerine getirilir. Bu konuda verilen para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

ALTINCI KISIM

Çeşitli Hükümler

Kesme Çiçek ve Süs Bitkileri

Madde 27 – Piyasada yeterli arz ve talep derinliği bulunması halinde kesme çiçek ve süs bitkilerinin de Bakanlıkça uygun görülecek hallerde toptan alım ve satımı yapılabilir.

Bu amaçla, hal müdürlüğüne uygun yer ve gerekli donanım sağlanır.

Diğer Hükümler

Madde 28 – Salça, konserve, meyve suyu ve meyve konsantresi gibi sınıai üretimde kullanılmak üzere, bu işletmelerce satın alınan yaşı sebze ve meyvelerin ticareti bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamı dışındadır.

Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin 21 inci ve 23 üncü maddeleri gerçek ve tüzel kişilerce kurulan özel toptancı haller için uygulanmaz. Ancak, ilgililerce talep edilmesi durumunda bu hallerde de üreticilere ve üretici birliklerine satış yeri sağlanır.

Bakanlık, bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü tedbiri almaya, denetimi yapmaya, yönetmelikler ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir. **(Ek cümle : 11/6/1998 - 4367/9 md.)** Yapılan denetim sonuçlarına göre Bakanlıkça verilecek talimatlara belediyeler uymak zorundadır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler⁽¹⁾

Madde 29 – **(Değişik : 5/5/2007-5652/4 md).**

Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin 23 üncü maddesi ile 12/9/1960 tarihli ve 80 sayılı 1580 sayılı Belediye Kanununun 15 inci Maddesinin 58 inci Bendine Tevfikan Belediyelerce Kurulan Toptancı Hallerinin Sureti İdaresi Hakkında Kanunun 1 inci, 3 üncü, 6 ncı maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde – Halen faaliyette bulunan toptancı hallerde bu Kanun Hükümünde Kararnamenin 24 üncü maddesi çerçevesinde yapılması zorunlu teknik düzenlemeler Bakanlığın belirleyeceği bir programa göre en çok üç yıl içerisinde yerine getirilir.

Geçici Madde 2 – **(Ek : 11/6/1998 - 4367/10 md.)**

Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin 14 üncü ve 19 uncu maddelerine göre yapılacak

düzenlemeler ile 20 nci maddesine göre çıkartılacak yönetmelikler altı ay içinde çıkartılarak yürürlüğe girer.

Geçici Madde 3 – (Ek : 5/5/2007-5652/5 md.)

Toptancı hallerinde bulunan işyerlerinin satışında veya kiraya verilmesinde, halde işletmecilik yapanlara, ihale bedeli üzerinden yüzde 25 oranında indirim uygulanır. Bu kişilere yapılan satış bedeli, üç yılı geçmemek üzere altı taksitte tahsil edilir.

Kuruluş işlemleri 23/7/2004 tarihinden önce başlatılmış olan hallerin 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesine göre büyükşehir belediyelerine devrinde ilgili belediyenin muvafakati zorunludur. Devir için muvafakat verilmeyen haller, ilgili belediye tarafından bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre ruhsatlandırılır ve işletilir.

Yürürlük

Madde 30 – Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımlı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 31 – Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(1) Bu madde başlığı “Uygulanmayacak Hükümler” iken, 5/5/2007 tarihli ve 5652 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

**552 SAYILI KHK’YE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN KHK’NİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Kanun No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	Yürürlüğe giriş tarihi
4128	—	7/11/1995
4367	—	14/6/1998

**552 SAYILI KHK’YE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanun	552 Sayılı KHK’nin değişen maddeleri	Yürürlüğe giriş tarihi
5652	Madde 4, 17, 21, 29 ve Geçici madde 3	23/5/2007